

Маковіська струна Маковицька струна

Співу мого краю Співу мого краю

*Маковіска́ струна
Маковицька ст́руна*

*Сречу то́їго кра́ја
Сніви мого краю*

NITECH s.r.o.

Prešov

2002

Vydané s finančným príspevkom Ministerstva kultúry SR.

Vydalo vydavateľstvo NITECH s.r.o. v spolupráci so Zväzom Rusínov-Ukrajincov Slovenskej republiky pri príležitosti 30. výročia prehliadky interpretov ľudových piesni Makovická struna.

Видало видавництво «NITECH s.r.o.» у співпраці зі Союзом русинів-українців Словацької Республіки з нагоди 30-річчя огляду інтерпретаторів народних пісень «Маковицька струна».

Published by the publishing house NITECH s.r.o. in co-operation with the Union of Rusyns-Ukrainians of the Slovak Republic commemorating the 30th anniversary of the folk song festival Makovická struna.

Herausgegeben vom Verlag NITECH s.r.o. im Zusammenarbeit mit Verband der Ruthenen/Ukrainer der Slowakischen Republik anlässlich des 30. Jahrestages der Veranstaltung „Makovická struna“ - Austritt von Volks-liedsinterpreten.

Piesne zapísal © Andrej Karško

Grafická úprava © NITECH s.r.o., Ladislav Cuper

ISBN 80-968875-0-5

Пісня – душа народу.

Pieseň – duša národa.

The song – the soul of nation.

Lied – Die Seele des Volkes.

Obsah • Зміст • Contents • Inhaltsverzeichnis

«МАКОВИЦЬКА СТРУНА»	
– неповторне свято народної пісні русинів-українців Словаччини	11
MAKOVICKÁ STRUNA	
– neopakovateľný sviatok ľudovej piesne Rusínov-Ukrajincov Slovenska	23
THE MAKOVICKÁ STRUNA FESTIVAL	
– a unique feast of folk song of Rusyns-Ukrainians of Slovakia	29
MAKOVICKÁ STRUNA	
– ein einmaliges Fest des Volksliedes der Ruthenen/Ukrainer der Slowakei	34
BARDEJOV a MAKOVICKÁ STRUNA	
patria k sebe	40
БАРДІЇВ і «МАКОВИЦЬКА СТРУНА»	
належать одне одному	42
BARDEJOV and MAKOVICKÁ STRUNA Festival	
belong together	45
BARDEJOV und die Veranstaltung „MAKOVICKÁ STRUNA“ gehören zusammen	48
BARDEJOVSKÉ KÚPELE	51
Курорт БАРДІЇВСЬКІ КУПЕЛІ	53
BARDEJOVSKÉ KÚPELE spa	55
Kurort BARDEJOVSKÉ KÚPELE	57

Piesne / Пісні / The songs / Lieder :

1. Ей, попід Маковицю Еј, porid Makovicju	62
2. Стояла я, стояла я Stojala ja, stojala ja	64
3. Жаль, жаль Žaľ, žaľ	66

Пришли ми Русаля Prišli mi Rusaľa	68
Ей, докола, докола Ej, dokola, dokola	70
4. Уж са вшыткы звыдавали Už sa všytky zvydavali	72
5. Выдала ня моя мама Vydala ňa moja mama	74
6. Співам собі, співам... Spivam sobi, spivam... ..	76
7. На тобі, дубе Na tobi, dube	78
8. Младость моя, младость Mladost moja, mladost'	80
9. Родинойко моя Rodynojko moja	82
Дому, бабы, дому каждая Domu, baby, domu každa	84
Ей, танцювала бы я Ej, tancjuvala by ja	86
10. Тот Кружлівський шумный валаал Tot Kružlivskyj šumnyj valal	88
11. Кедь ем ішов до работы Keď jem išov do roboty	90
12. В дівчини під віконцем V divčyny pid vikoncem	92
13. Ей, не так са стало Ej, ne tak sa stalo	94
14. За валалом Za valalom	96
15. Уж на третій рочок Už na tretij-ročok	98
16. Помагай, Боже Pomaňaj, Bože	100
17. Голубонькы на небі літають Holuboňky na nebi litajuť	102

18. Заквітла черешня Zakvitla čerešňa	104
19. Няньку наш дорогий Ňaňku naš dorohyj	106
20. Мамко моя, мамко люба Mamko moja, mamko ľuba	108
21. Чом то моє серце Čom to moje serce	110
22. Ходив до нас, ходив Chodiv do nas, chodiv	112
23. Бодай тя потерло Bodaj ťa poterlo	114
24. Піду я горами Pidu ja horami	116
Пониже Кыйова Poniže Kyjova	118
Шпівали когуть Špivali kohuty	120
25. Іду я з роботи Idu ja z roboty	122
Чом сте мня, мамічко Čom ste mňa, mamičko	124

Fotografie / Фотографії / Photographs / Fotografien :

(Meno, rok narodenia, miesto narodenia)
(Ім'я, рік народження, місце народження)
(Name, year of birth, place of birth)
(Name, Geburtsdatum, Geburtsort)

2. Mária Vančíkova – Kyjovská, 1969, Bardejov
Марія Ванчик-Кийовська, 1969, Бардіїв
3. Anna Poráčová - Šuťáková, 1962, Kyjov
Анна Порач-Шутяк, 1962, Кийов
4. Mária Kaňová, 1955, Jarabina
Марія Каня, 1955, Орябина
Mária Bartková, 1940, Šarišské Jastrabie
Марія Бартко, 1940, Шариське Ястраб'є

5. Mária Semhricová, 1949, Beloveža
Марія Семгриць, 1949, Біловежа
6. Beáta Begeniová, 1971, Prešov
Беата Бегені, 1971, Пряшів
7. Mária Pobehová, 1952, Žakačovce
Марія Побєга, 1952, Жакарівці
Mária Haverlová, 1952, Ubľa, † 2002
Марія Гаверла, 1952, Убля, † 2002
8. Iveta Svitková – Piruchová, 1967, Svidník
Івета Світок-Пірух, 1967, Свидник
9. Anna Derevjaníková st., 1957, Jarabina
Анна Дерев'яник, ст., 1957, Орябина
Mária Kaňová, 1955, Jarabina
Марія Каня, 1955, Орябина
Anna Derevjaníková ml., 1962, Jarabina
Анна Дерев'яник, мол., 1962, Орябина
10. Mária Pobehová, 1952, Žakačovce
Марія Побєга, 1952, Жакарівці
11. Vasiľ Dura, 1949, Driečna
Василь Дура, 1949, Дрічна
Jozef Rudy, 1949, Stakčín
Йосиф Рудий, 1949, Стащин
12. Valentína Humeníková, 1957, Prešov
Валентина Гуменик, 1957, Пряшів
13. Ladislav Štefanišin, 1952, Svidník
Ладислав Штефанишин, 1952, Свидник
Ján Štefanišin, 1955, Svidník
Ян Штефанишин, 1955, Свидник
14. Natália Petrašovská, 1981, Humenné
Наталія Петрашовська, 1981, Гуменне
Mikuláš Petrašovský, 1952, Medzilaborce
Микола Петрашовський, 1952, Меджилабірці
15. Tomáš Namešpetra, 1947, Pušovce
Томаш Намешпетра, 1947, Пушівці
16. Natália Puklušová, 1984, Spišská Nová Ves
Наталія Пуклуш, 1984, Списька Нова Весь
17. Erika Macková, 1979, Svidník
Еріка Мацко, 1979, Свидник
Ivana Vaňková, 1978, Hrabovčik
Іванна Ванько, 1978, Грабівчик

18. Anna Kyjovská, 1947, Bardejov
 Анна Кийовська, 1947, Бардіїв
 Mária Vančíková- Kyjovská, 1969, Bardejov
 Марія Ванчик-Кийовська, 1969, Бардіїв
19. Ján Paraska, 1968, Ruský Potok
 Ян Параска, 1968, Руський Потік
 Vasiľ Harkot, 1959, Snina
 Василь Гаркот, 1959, Снина
20. Marianna Železná, 1958, Chmeľová
 Маріанна Железна, 1958, Хмельова
21. Monika Soroková, 1971, Bratislava
 Моніка Сорока, 1971, Братислава
22. Anna Rothová, 1969, Blažov
 Анна Рот, 1969, Блажів
 Marta Glovňová, 1964, Blažov
 Марта Ёловня, 1964, Блажів
23. Mária Čokynová, 1947, Ubľa
 Марія Чокина, 1947, Убля
24. Anna Poráčová ml., 1984, Prešov
 Анна Порач, мол., 1984, Пряшів
 Anna Poráčová st., 1962, Kyjov
 Анна Порач, ст., 1962, Кийов
25. Anna Kopkašová, 1954, Torysky
 Анна Копкаш, 1954, Ториски
 Mária Kotradyová, 1951, Torysky
 Марія Котраді, 1951, Ториски
 Katarína Glodžáková, 1960, Levoča
 Катарина Ёлоджак, 1960, Левоча
26. Slávnostné otvorenie XXVII. Makovickej struny
 Урочисте відкриття XXVII «Маковицької струни»
27. V ošakávaní vystúpenia
 Очікування виступу
28. Mária Pobehová, Andrej Karško, Mária Haverlová
 Марія Побега, Андрій Каршко, Марія Гаверла
29. Počas koncertu XXVII. Makovickej struny
 Ёде концерт XXVII «Маковицької струни»
 BARDEJOV
 БАРДІЇВ
 BARDEJOVSKÉ KÚPELE
 БАРДІЇВСЬКІ КУПЕЛІ

«МАКОВИЦЬКА СТРУНА»

НЕПОВТОРНЕ СВЯТО НАРОДНОЇ ПІСНІ РУСИНІВ-УКРАЇНЦІВ СЛОВАЧЧИНИ

«Віком нашим фестивальним» назвав письменник Федір Лазорик перші післявоєнні роки життя русинів-українців Пряшівщини. Під такою назвою він у 1958 р. видав книжку, присвячену *Святу пісні і танцю українських трудящих Східної Словаччини*. (Так тоді називалося нинішнє *Свято культури русинів-українців Словаччини*).

Був це і справді період радикальних революційних змін у житті та побуті нашого населення. Після нелегких часів під владою Угорщини (13 ст. – 1918), першої Чехословацької республіки (1918-1939) та Словацького штату (1939-1945) русини-українці нарешті відчували справжню волю. Молодь підбескидських сіл масово подалася у середні та вищі школи або йшла працювати у промислові підприємства, здебільшого у міста. Війною знищені села і міста швидко відбудовувалися.

Русини-українці, які проживали у 250 підбескидських селах в кількості 100-120 тис. людей, нарешті відчували, що вони тут є автохтонним населенням з багатою історією і культурою.

В такій атмосфері значного розвитку зазнала народна художня самодіяльність. У 50-х роках в переважній більшості русько-українських сіл існувала організація Культурного союзу українських трудящих (КСУТ), а при ній гурток народної художньої самодіяльності (НХС): музичний, співацький, танцювальний, драматичний та інші. В 1954 році таких організацій КСУТу було 274 (з 6700 членами), колективів НХС – 146. Крім того, в селах працювало біля 200 гуртків української мови.

Вже в 1955 році виник *Перший фестиваль пісні і танцю у Меджилабірцях*, в якому брали участь 52 колективи (1780 виступаючих). Всі наступні фестивалі (а було їх вже 47) відбуваються у Свиднику. Популярність свидницьких фестивалів зростала з кожним роком і не вгасає донині. Щороку виступає на них 45-50 колективів з Пряшівщини і до 6-8 гостювальних колективів, головним чином, з України. За їх програмою сліdkують десятки тисяч людей. Свидник став місцем

зустрічей русинів-українців з різних регіонів Словаччини, але й з близького й далекого зарубіжжя. Масово приїжджали сюди, зокрема, лемки з Польщі та руснаки з Югославії, але й земляки з Німеччини, Франції, США, Канади та інших країн. Певною кульмінацією свідницьких свят була програма 1968 року, коли 500-членний зведений хор під диригуванням Ю. Костюка виконав гімнічну пісню *«Я русин був, єсьм і буду»*, а 20-тисячна публіка встала і приєдналася до хору. Наступного року подібним способом на свідницькому амфітеатрі пролунала пісня *«Рече та стогне Дніпр широкий»*.

В 1962 році виник *Фестиваль драми і художнього слова* у Снині (згодом перенесений у Меджилабірці) та *Фестиваль культури і спорту в Меджилабірцях*, в 1965 році – *Фестиваль хорового співу* у Камйонці. Програми цих фестивалів були розраховані на масовість виступаючих. На фестивалях виступали самодіяльні колективи, здебільшого на відкритих сценах в амфітеатрах.

Відчувалася потреба створити *заловий фестиваль* в зимовому періоді для сольних виконавців народних пісень та невеличких груп. Таким фестивалем стала *«Маковицька струна»* в Бардієві, старовинному історичному місті, яке знаходиться по сусідству з феодальним середньовічним Маковицьким панством, яке було заселене переважно русинами.

Ініціатором фестивалю *«Маковицька струна»* був завідуючий відділом народної художньої самодіяльності Культурного союзу українських трудящих *Андрій Каршко*, прийнятий на цю посаду у вересні 1973 року.

Він опрацював пропозицію на заснування фестивалю народної пісні для індивідуальних виконавців. Секретаріат ЦК КСУТу (очолюваний М. Данком) його пропозицію ухвалив і погодився стати головним організатором такого фестивалю. Ініціативу А. Каршка підхопила Українська студія Чехословацького радіо в Пряшеві, якій потрібен був свіжий і технічно добре записаний фольклорний матеріал для радіопередач. Третім співорганізатором фестивалю був Окружний осередок культури в Бардієві. Пізніше до цієї трійці засновників *«Маковицької струни»* долучалися даліші установи та організації. *«Метою змагання, – наводилося в заклику до участі, – є знайти кращих виконавців народних пісень, які б і в майбутньому поширювали нашу*

народну пісню і пісні братніх народів посередництвом праці в колективах народної художньої самодіяльності, по радіо і телебаченню» («Нове життя», 2.11.1973).

Вже 7-8 грудня 1973 р. в Бардієві відбувся перший фестиваль народних пісень під назвою *Крайове змагання інтерпретаторів української народної пісні*. Змагання проходило в скромних умовах Будинку піонерів і молоді, розрахованому на 300 місць. Для заключного гала-концерту журі вибрало 43 інтерпретаторів з різних сіл Пряшівщини: Улича, Пихонь, Свидника, Меджилаборець, Курова, Нижнього Тваріжця, Орябини, Камйонки та інших сіл. Концерт був позначений імпровізацією. Значна частина співаків та співачок прибула до Бардієва без музичного супроводу. Супровід забезпечила музична капела ансамблю «Хемлон» з Гуменного (керівник Микола Горняк) та акордеоністи Іван Мигалич й Ігор Крета. Незважаючи на те, що більшість співаків уперше виступала перед такою вимогливою публікою, концерт мав великий успіх. Забігаючи вперед, скажемо, що майже всі виступаючі на першому фестивалі в Бардієві залишилися йому вірними до наших днів. Учениця початкової школи в Орябині Анна Дерев'яник (якій журі присудило перше місце в першій категорії) згодом стала лауреатом «Маковицької струни». Марія Гост та Марія Пітух з Курова (що здобули перше місце в третій категорії) досі співпрацюють з колективом «Курівчанин». Марія Бартко і Марія Каня з Орябини стали лауреатами пісенного свята «Маковицька струна».

Популяризація фестивалю посередництвом Української студії Словацького радіомовлення у Пряшеві спричинилася до того, що на наступний огляд бардіївського фестивалю зголосилося вже кілька сотень кандидатів. Бажаючих виступити було заздалегідь покликано до Пряшева, де вимогливе журі (у складі Ю. Костюк, С. Микита та Божена Ганат) вибрало з-поміж них 89 найкращих співаків і співачок.

Другий фестиваль (вже під назвою «Маковицька струна», автором якої є композитор та диригент Володимир Любимов) відбувся 13-14 грудня 1974 р. в новопобудованому клубі взуттєвого заводу «Яс», розрахованому на 500 місць. Учасники на цей раз змагалися у чотирьох категоріях: діти (6-12 р.), молодша шкільна молодь (13-15), старша молодь (16-18) і до-

рослі (над 19). В кожній категорії були оцінені три місця: соло, дуо та тріо. Публіці та журі найбільше сподобались сольні пісні Божени Гуняи з Тополі, Івана Чижмара зі Свидника, дуєт Марії Пітух та Марії Гост з Курова та тріо дівчат з Крайної Поляни. Поза конкурсом з великим успіхом виступили жінки з Нижнього Тваріжця та Тихого Потока.

У третьому фестивалі «Маковицької струни» в Бардієві (12-13 грудня 1975 р.) брало участь вже 110 співаків і співачок. 500 місць в заводському клубі «Яс» виявилось замало й організаторам одну і ту саму програму довелось повторити двічі. Обидва концерти були випродані до останнього місця. Так воно було і в наступні роки. В першій категорії перше місце і на цей раз завоювала учениця ОШ з Орябини Анна Дерев'яник. В четвертій найуспішнішими була Марія Горват з Кленової та старші жінки з Лютини. Оглядач журналу «Дружно вперед» підкреслив: *«Цьогорічна «Маковицька струна» вивела на сцену кілька нових і своєрідних співацьких талантів. Їх спів глядачі сприймали з надзвичайною теплотою і захопленням... Та порадувала «Маковицька струна» глядачів не тільки хорошими голосами, але й підбором нових маловідомих народних пісень»* (1976, ч. 1).

Інтерес до «Маковицької струни» зростав з кожним роком не лише серед публіки, але, перш за все, серед співаків. Співати на такому престижному фестивалі вважалося великою честю. На конкурс «Маковицької струни» зголошувалося набагато більше зацікавлених, ніж можна було прийняти. Щоб не відрадити співаків від участі в роботі народної художньої самодіяльності, організатори вирішили в середині 70-х років влаштовувати т. зв. окружні змагання «Маковицької струни». Вони спочатку проходили лише у Пряшеві, згодом в усіх інших окружних містах: Кошицях, Бардієві, Меджилабірцях, Старій Любовні, Гуменному та Свиднику. На центральний фестиваль «Маковицької струни» до Бардієва потрапляли лише переможці окружних змагань. Інтерес до фестивалю зростав не лише з боку жителів Бардієва та його околиці, але й з цілої Пряшівщини.

Кульмінацією «Маковицької струни» в Бардієві можна вважати 10-й фестиваль, який, на відміну від попередніх, тривав три дні – від 2 до 4 грудня 1982 року. «Зірками» фестивалю стало тріо співаків з Гуменного –

Іван Мигалич, Микола Горняк та Микола Петрашовський, яких преса назвала «золотими соловейками». Не менш успішно виступило і тріо жінок із с. Київ на Старолюбівнянщині у складі Ганна Мацура, Зузана Ангелович та Зузана Хованець. 72-річний Петро Гошак зачарував публіку ліричною піснею «А я добрый газда», до якої, на вимогу глядачів, почав додавати дальші пісні, не передбачені програмою. На ювілейній «Маковицькій струні» майстерно виступили і майбутні лауреати цього фестивалю – Марія Кийовська, Беата Бегені та Анна Шутяк.

Інтерпретаторів вперше супроводжував професійний Оркестр народних інструментів «OLUN» Словацького радіо в Братиславі під керівництвом Мирослава Дудіка та Штефана Молоти.

Від 11-го (1983) й по сей день фестиваль «Маковицька струна» відбувається в новопобудованому спортивному залі «Мир», розрахованому на 1200 місць для сидіння. Та ні просторий спортивний зал не зміг задовольнити всіх бажаючих. Вже наступного року одну і ту саму програму в спортивному залі довелося повторювати двічі, а згодом долучити додаткові місця для сидіння в партері. Досі пересічна кількість глядачів у двох програмах становила 2500 людей, однак інколи глядачів було й близько чотирьох тисяч.

«Маковицька струна» є унікальним фестивалем народної пісні не лише в рамках Словаччини. Унікальність фестивалю полягає в тому, що на ньому одна і та сама пісня не сміє появитися двічі. Заради того організатори ведуть точний реєстр виступаючих і проспіваних пісень.

За підрахунками організаторів до 2002 року в окружних змаганнях «Маковицької струни» брало участь **5413 співаків** і були проспівані **8292 пісні**. З них на центральне змагання «Маковицької струни» у Бардіїв за 30 років потрапило **1434 співаків** і були проспівані **1043 пісні**. З такою кількістю виступаючих і проспіваних пісень може похвалитися лише мало котрий відомий заловий фестиваль фольклору у Словаччині, а може, і в Європі. Крім того, на кожному фестивалі поза конкурсом виступають професійні та аматорські співаки з різних регіонів Словаччини та з-за кордону, переважно з України. У публіки найулюбленішими були виступи співаків – Йосифа Пригоди, Марії Мачош-

ко, Рудольфа Смотера та Йозефа Андращика з Пряшева, Яна Амброза з Тельгарту, Миша Середіча з Нітри, Марії Мороз та Дарини Лащакової з Братислави, Олени Поляк, Надії Кохан, Клари Лабик, Юрка Керецмана та Петра Матія з Ужгорода, Івана Мацялка з Дрогобича, Валерія Маренича з Луцька та багато інших.

Гостями фестивалю були і невеличкі самодіяльні колективи, зокрема із України, такі як «Цимбори» з Ужгорода, «Лісоруб» з Великого Бичкова, «Візерунок» та «Тернове поле» з Тернополя, «Соколи» з Дрогобича, «Веселі музики» з Києва, «Аколода» із Львова та інші.

Щороку на фестиваль приїжджали офіційні урядові делегації з Праги, Братислави, Кошиць, Пряшева і представники т. зв. дружніх міст із України, Чехії, Польщі та інших країн. Від 1993 р. постійними гостями були представники українського посольства в Братиславі та консульства в Пряшеві.

Від першої «Маковицької струни» всю програму фестивалю записує на плівку (і переховує) Українська студія Словацького радіомовлення у Пряшеві і повністю транслює її на своїх радіохвилях. Репортажні знімки із «Маковицької струни» передають теж словацькі радіостудії та телебачення. Все це сприяє популяризації фестивалю. За останніх 15 років ведеться і документальний відеозапис цілих програм. Пісенний репертуар оцінених переможців пряшівська радіостудія передає в ефір багато разів, головним чином, в передачах «Концерт для ювілярів», «Концерт народних пісень», «Недільні мелодії», «Музичні вітання», «Бесіда кумів», «Село грає, співає і думу думає», «Незабудка», «Для вас, для молодих», «Пісні на вікенд» та інших. Його сигнал покриває цілу територію Східної Словаччини.

Популярні пісні «Маковицької струни» часто друкувалися в пресі, зокрема в українській – в газеті «Нове життя», журналі «Дружно вперед», «Репертуарному збірнику». Вони виходили теж окремими збірками. В 1987-1997 роках Союз русинів-українців Словацької Республіки (раніше КСУТ) за допомогою Інституту освіти в Братиславі видав шість окремих збірок з репертуару «Маковицької струни» під назвою «Дружба народів» та «Маковицькі нутти». В них було опубліковано 846 пісень з нотами, які прозвучали на окружних змаганнях «Маковицької струни». Упорядником усіх цих публікацій був Андрій Каршко.

З нагоди 15-ліття фестивалю в 1987 році братиславська грамофонна студія «Opus» видала грампластинку під назвою *«Ей, понад Маковицю»* з 23 піснями співаків «Маковицької струни».

Оцінюючи 15 «Маковицьку струну», що була певним підсумком усіх попередніх (в програмі з новими піснями виступали найуспішніші співаки попередніх фестивалів) один з найвизначніших словацьких етномузикологів д-р Ондрей Демо написав: *«Це – єдиний фестиваль у Словаччині, який завоював право на свою специфічність... Тут кожную пісню, глибину співу і почуттів переживають не тільки ті, які є на сцені, але разом з ними і ті, хто у залі – глядачі. І це радісне емотивне переживання є нічим незамінною чарівністю, тому що в ній закомпоновано багато імпульсів: страху, хвилювання, натхнення, розчарування, але, передусім, надзвичайної радості з краси... Так, для цієї краси, яка у всіх нас пульсує десь у крові, варто поборювати всякі перешкоди, щоб допомогти тій невимовній красі торувати шлях у могутню течію живої води, води, яка пробуджує людей до життя»* («Дружно вперед», 1988, ч. 2).

Учасники огляду посередництвом народної пісні (яку завжди співають рідною говіркою і в народній одежі свого села) демонструють свою пов'язаність з рідним селом.

Переломним моментом в історії фестивалю «Маковицька струна» був 1986 рік, коли організатори вирішили щороку оголошувати титул *Лауреат «Маковицької струни»* в Бардієві. Першими лауреатами «Маковицької струни» стали солістки Марія Кийовська з Бардієва, Ганна Шутяк-Порач із Пряшева та Марія Семгриць із Біловежі; дуо Марія Бартко і Марія Каня з Орябини, Степан Лукацько й Іван Караффа із Шамброна; тріо Іван Мигалич, Микола Горняк та Микола Петрашовський із Гуменного.

У дальші роки (1990-2001) цього високого титулу були удостоєні солістки Беата Бегені, Івета Світок, Валентина Гуменик (всі три із Пряшева), Наталія Пуклуш з Порача, Томаш Намешпетра із Кошиць, Маріанна Железна з Хмельової, Моніка Сорока із Бардієва та Марія Чокіна з Ублі. В категорії дуо-спів титул лауреатів здобули: Йосиф Рудий та Василь Дура з Кошиць, Ладислав та Ян Штефанишини зі Свидника, Микола

та Наталія Петрашовські з Гуменного, Іванна Ванько та Еріка Мацко із Свидника, Анна Київська та Марія Ванчик з Бардієва, Ян Параска та Василь Гаркот із Снини, Анна Порац, ст. та Анна Порац, мол. з Пряшева і Марта Гловня та Анна Рот із Жаковець. В категорії тріо лауреатами «Маковицької струни» стали: Марія Каня, Анна Дерев'яник, ст. та Анна Дерев'яник, мол. з Орябини, Ян Параска, Данієл та Ярослав Гулаї зі Снини та тріо сестер Марія Котрадї, Анна Копкаш і Катерина Глоджак із Торисок.

Із званням лауреата «Маковицької струни» не пов'язана жодна матеріальна нагорода (крім кришталевої вази й речового подарунка від спонсорів), зате цей титул в умовах Східної Словаччини має велике моральне значення. Він відкриває його носієві дорогу в радіостудії, а часто і на професіональну сцену. Пісні лауреатів «Маковицької струни» появились вже на двох аудіокасетах. Крім того, кілька лауреатів мають індивідуальні касети або компактні диски. Вони є дуже популярні не лише дома, але й за кордоном.

На ювілейному 15 фестивалі «Маковицької струни» в 1987 році до титулу лауреата було долучено диплом «За розвиток і популяризацію народної пісні». Цією нагородою досі було оцінено 118 учасників «Маковицької струни» в категоріях соло, дуо та тріо. Серед перших була Марія Київська з Бардієва, Микола і Наталія Петрашовські з Гуменного, Беата Бегені з Пряшева, Марія Бартко та Марія Каня з Орябини, Марія Побєга та Марія Гаверла з Кошиць, Степан Лукацко та Іван Караффа з Шамброна, Марія Семгриць з Біловежі та інші. Майже всі вони в пізніших роках стали лауреатами цього престижного фестивалю.

На 17 фестивалі 1989 року вперше було впроваджено *Приз журі*, яким досі було нагороджено 29 учасників. На 23 фестивалі в 1995 році журі вперше призначило приз *Для наймолодшого учасника «Маковицької струни»*, а в 1999 р. (на 27 «МС») приз *«За автентичність виконання пісні»*.

За якістю виконання слідкувало журі, до складу якого входили кращі музичні фольклористи: Юрій Костюк, Володимир Любимов, Ондрей Демо, Микола Тягла, Варфоломій Сотак, Степан Микита, Петро Дзіяк, Ярослав Покорний, Боженa Ганат, Рудольф Смотер, Марія Мочошко та інші. Інколи в журі входили й спеціалісти з

України, наприклад, Василь Кобаль, Микола Попенко, Михайло Керецман та інші.

Щоб заохотити співаків та самодіяльних композиторів до авторської творчості, організатори «Маковицької струни» в 1996 році (на 24 «МС») ввели новий приз «За найкращу авторську пісню», складену повністю в стилі народних пісень. Досі цим призом було нагороджено пісні: «Швіт, мішачку, з вечера до рана» Степана Лукацка, «Няньку наш дорогий», «Співанки, співанки» та «Черешньова гора» Ладислава Мацка, «Ой, Янічку, што ся зробило?» Анни Кийовської, «Пониже нашого села» Станіслава Бейди, «Молитва» Яна Волчка, «Ой, бабко моя дорога» Володимира Волчка та «На краю ліса» Іванни Караш і Степана Матоляка, «А там долов, за валалом» Анни та Михайли Балінтових та ін.

Як відомо, майже половину успіху надає пісні музичний супровід. Спочатку співаки забезпечували супровід самі. В переважній більшості був це акордеон. Від третього огляду організатори замовляли для фестивалю постійну самодіяльну музичну капелу.

Щоб надати «Маковицькій струні» якнайвищий музичний ефект, від 10-го огляду організатори вирішили для супроводу кожного фестивалю замовити професіональний або хоча б напівпрофесіональний музичний колектив народних інструментів. Такими колективами стали оркестри Піддуклянського українського народного ансамблю, Театру ім. Й. Заборського, «Карпатянин» та кілька разів Оркестр народних інструментів «OLUN» Словацького радіомовлення у Братиславі.

Авторами музичних обробок були: Ю. Сельчан, В. Любимов, Я. Солока, Ф. Славковський, М. Дудік, Ш. Молота, М. Дубецький, О. Демо, пізніше теж В. Федор, А. Каршко, Й. Грушовський та М. Веверка.

Немалі заслуги в успіху програм мали режисери: Іван Іванчо, Ярослав Сисак, Йосиф Фельбаба, Рудольф Смотер, Анна Кийовська, а часто й Андрій Каршко.

З вибраних пісень сценаристи (у 25 випадках це був Андрій Каршко) драматургічно дотворювали програму як одне ціле. По одному разі – Я. Сисак, Й. Пригода, Й. Фельбаба, Г. Чаварга та С. Дзуренда.

Конферансьєрами найчастіше були Ольга Балла (український текст) та Ян Валентік (словацький текст), але й Я. Сисак, О. та Т. Кучеренки, І. Стропковський, С. Гій та А. Ванько.

Те, що я побачив у Бардієві, перевершило всі мої очікування. В народній пісні русини Пряшівщини мають велике багатство, яке є багатством усього українського народу. Ця спадщина віків тут на «Маковицькій струні» представлена глядачеві на високому професіональному рівні. Відрадно, що до цього безцінного багатства позитивно відноситься не лише старше покоління, але й молодь. Народ, який має такий цінний скарб – не може загинути.

**Дмитро Павличко,
Надзвичайний і Повноважний Посол України
в Словацькій Республіці**

Мені часто доводиться виступати на концертах в Україні та за її межами, однак такого тісного контакту між співаком і публікою, яке я зазнав на «Маковицькій струні» в Бардієві, не завжди вдається спостерігати. Так і відчуваєш, що ти не в чужій країні, а між своїми людьми, які тебе знають, люблять і поважають. В такій атмосфері хочеться видати із себе все».

**Іван Мацялко,
Заслужений артист України,
Львів**

Чотирнадцятий огляд народної пісні «Маковицька струна», на якому нам вдалося побувати, справив величезне враження. Це свято народних талантів пройшло на високому організаційному і творчому рівні. Особливо приємно, що в огляді беруть участь представники різних поколінь, а також те, що на концертах було багато молоді, яка любить народну пісню.

**Василь Кобаль,
директор Закарпатського
науково-методичного центру народної творчості
і культурно-освітньої роботи,
Ужгород**

«Маковицька струна» – це незабутні і неповторні дні пісні. Безпомилкова організація огляду і майже професіональний рівень виконання пісень.

**Микола Попенко,
композитор,
Ужгород**

Tento nádherný festival interpretov ukrajinskej ľudovej piesne sa konal v preplnenej športovej hale o kapacite 1200 miest. Je to neobvyklý a zriedkavý jav pre akcie podobného typu. S takou účasťou sa môžeme stretnúť iba na športových podujatiach. Svedčí to o tom, že tu máme do činenia so skutočnou umeleckou úrovňou podujatia, oslovujúcou široký okruh milovníkov ľudovej piesne. Niečo podobné môžeme zažiť, poznať a vychutnať len raz v roku – na Makovickej strune v Bardejove.

PhDr Andrej Demo, CSc,
etnomuzikológ a rozhlasový redaktor,
Bratislava

Не маючи змоги публікуватися в українській пресі Пряшева, автор цієї передмови публікував оціночні статті про цей оригінальний фольклорний фестиваль в стражницькому журналі «Národopisné aktuality» (Чехія), варшавському «Нашому слові» (Польща), у вуковарській «Новій думці» (Хорватія), мюнхенському «Християнському голосі» (Німеччина), кліфтонській «Лемківщині» (США), але й київській «Народній творчості та етнографії».

«Маковицька струна» у Бардієві є справжнім святом найбільшого скарбу спадщини русинів-українців Словаччини – народної пісні. Про це свідчить і ця публікація, яка виходить з компакт-диском та аудіокасею, що містить 31 пісень 24 лауреатів «Маковицької струни», які, напевно, потішать всіх любителів народної пісні русинів-українців.

Микола Мушинка,
д-р наук, академік НАН України

THE MAKOVICKÁ STRUNA FESTIVAL - A UNIQUE FEAST OF FOLK SONG OF RUSYNS-UKRAINIANS OF SLOVAKIA

After World War II rapid development of spare-time artistic activity among Rusyns and Ukrainians was observed. Choirs, dancing, musical or drama ensembles were established in many of almost 250 Rusyn-Ukrainian villages in the beginning of the 1950s. In June 1955 *Festival of Songs and Dances of Ukrainian Workers of Czechoslovakia* was founded as the first of such ventures in Medzilaborce, and it is annually held by now, its performance location being from its second year in Svidník. Other festivals were founded later. All of these undertakings were held in summer.

A hall festival in winter months was greatly missed, the one where soloists, duos or trios can present their singing. It was a contest of folk songs - *the Makovická struna festival (Makovica String, MS)*, which became such undertaking. This contest is annually held in the pre-Christmas time in Bardejov - an ancient town located in the neighbourhood of medieval Makovica domain, which was inhabited mostly by Rusyns. The name of the contest is derived from the old name of the region and the nearby Makovica mountains, where a castle with the same name can be found.

The festival has been held from the year 1973. Its founder was the head of the Department of Folk Artistic Creativity of Cultural Union of Ukrainian Workers ("KZUP") in Prešov, *Andrej Karško*. The "KZUP" was the chief organiser of the whole festival. Other co-organisers were Ukrainian studio of Czechoslovak radio in Prešov and the Department of Culture of the District National Council in Bardejov.

The first festival under the title "Regional Contest of Interprets of Ukrainian Folk Songs" was organised in the Bardejov District Pioneers and Young People House on 7th and 8th December 1973. More than 100 participants were registered for the festival. The board chose 43 singers for the final gala concert. The participants competed in three age categories and in three groups, in each of them: solo, duo, trio. This concept has not been changed up to this day. Even the number of performers remained almost the same: 40-60 contestants. The concert was a great success.

The second festival already named *the Makovická struna festival* was organised in a newly established club of the "Jas" enterprise in Bardejov with the capacity of 500 seats and was also a great success. Due to the great interest of the audience the entire program of the Makovická struna festival has been repeated twice – in the afternoon and in the evening – from the third year of festival existence.

Also participants expressed their interest in the contest, and each year the number of registered participants kept increasing. In the second half of 1970s the organisers decided to organise district rounds of the Makovická struna festival, at first in Prešov, then in Bardejov, Medzilaborce, Stará Ľubovňa, Humenné, and Košice. Then the board nominated only the winners of the district rounds, i.e. the bests of the best, for the central festival of the Makovická struna festival in Bardejov.

Very successful was its tenth year lasting for three days (2nd - 4th December 1982). The stars of this festival were the trio from Humenné consisting of Mihalič, Hornák, Petrašovský, who were titled „golden nightingales“ by the press. Apart from them the audience was fascinated by the song of 72-year-old Peter Hošák, Mária Kyjovská, Beáta Begéniová, and Anna Šuťáková (the future laureates of MS).

From the 11th year (1983) till now the Makovická struna festival has been held in the Bardejov Sporting Hall Mier with the capacity of 1200 seats. The programme of 12th year was repeated twice due to the great interest of the public, while both concerts were completely sold out. At present the average attendance of the Makovická struna festival in Bardejov is about 2500 spectators, however, there were years when even 4000 people came.

The breaking milestone in the history of the Makovická struna festival was the year 1986, when the organisers decided to declare annually the laureates of The Makovická struna festival. The first laureates of the Makovická struna festival were the soloists Mária Kyjovská from Bardejov, Anna Šuťáková-Poráčová from Prešov, and Mária Semhricová from Beloveža, the duo Mária Bartková – Mária Kaňová from Jarabina, Štefan Lukacko – Ján Karaffa from Šambron, the trio Ivan Mihalič – Mikuláš Hornák – Mikuláš Petrašovský from Humenné.

In the following years (1990-2001) the title was awarded to the following soloists: Beáta Begéniová, Iveta Svit-

ková, and Valentína Humeníková (all of them from Prešov), Natália Puklušová from Poráč, Tomáš Namešpetra from Košice, Marianna Železná from Chmeľová, Monika Soroková from Bardejov, and Mária Čokinová from Ubľa. In the category of duo-singing, the title of laureates of MS was awarded to Jozef Rudy – Vasiľ Dura from Košice, the brothers Štefanišins from Svidník, Mikuláš and Natália Petrašovský (father and daughter) from Humenné, Ivana Vaňková – Erika Macková from Svidník, Anna Kyjovská – Mária Vančíková from Bardejov, Ján Paraska – Vasiľ Harkot from Snina, Anna Poráčová Sr. – Anna Poráčová Jr. (mother and daughter) from Prešov and the sisters Marta Glovňová – Anna Rothová from Žakovce. In the category of trio the laureates of MS became: Mária Kaňová – Anna Derevjaníková Sr. – Anna Derevjaníková Jr. from Jarabina, Ján Paraska – Daniel and Jaroslav Hulaj from Snina, and the trio of sisters Mária Kotradyová – Anna Kopkašová – Katarína Glodžáková from Torysky.

Even though there is no financial reward related to the title laureate of the Makovická struna festival (material rewards are limited to a vase and a gift from sponsors), this title has a great moral value. Its holders are becoming real divas from day to day. The title of laureate opens for them the doors to radio, television, recording studios and more often also at a professional scene. Many laureates became acknowledged interpreters who spread with great success the beauty and the wealth of folk songs at home and abroad.

At the 15th year of MS, in the year 1987, apart from the title of laureate a new prize was awarded, *Prize For Development and Popularisation of Folk Song*, which has been awarded to 118 participants by now. At the 17th year of MS, in the year 1989, *Jury Prize* was awarded for the first time (29 participants awarded so far), at the 24th year of MS, in the year 1996 – *Prize for the Most Beautiful Author's Song*. Author's songs are characterised by characteristic folk melody and lyrics. The most successful are: *Švit, mišačku, z večera do rana, Ňaňku náš dorohyj, Oj, Janičku, što sja зробilo?*, and others.

In the first festivals each singer arranged its own musical accompaniment. It was usually an accordion.

Since 1983 the singers are accompanied with a professional orchestra.

Amateur and professional singers from various regions of Slovakia and abroad, mostly Ukraine, perform at the Makovická struna festival as well.

Scenic decoration in the spirit of folk traditions is typical for the festival. Unthinkable part of the performance of all participants is a folk costume, which has to comply with the costume of the represented location.

The main task of the contest the Makovická struna festival is searching for singing talents and popularisation of less known songs of Rusyns-Ukrainians of Slovakia. One song cannot be sung twice at the festival. According to the statistics by the year 2002 there were 5413 interpreters who sang 8292 songs at the district contests of the Makovická struna festival. From these contests 1434 signers with 1043 songs came to Bardejov for the central festival. No other hall festival of folk song in Slovakia can pride itself with such number of interpreters and songs.

The festival became popular also due to the fact that it is annually broadcast by the radio broadcasting studio of the Slovak Radio in Prešov. The last 15 years of the Makovická struna festival are also taped.

The prominent Slovak ethnomusicologist, Ondrej Demo, wrote about the Makovická struna festival: *„This beautiful festival of interpreters of Ukrainian folk song held in the crowded sports hall with the capacity of 1 200 seats is an unusual and rare feature for the events of the similar significance... It is the only festival in Slovakia which won the right for the permanent existence due to its peculiarity (Družno vpered, 1988, No. 2).*

The soul of the Makovická struna festival, from its beginning in the year 1973 till now, is the above mentioned ethnomusicologist, conductor, and composer, Andrej Karško, who was for his long-time work as the first awarded by the prize for long-time organisation embarking activity and promotion of folk song, which has been awarded by the Slovak Musical Union in Bratislava since 1992.

He was helped in organising all contests by the staff of the former “KZUP” and its successor the Union of Rusyns-Ukrainians of Slovak Republic (“ZRUSR”) in Prešov.

The festival has become a significant cultural and social event. It is visited by major representatives of public and political life: government officials, ambassadors, representatives of social organisations.

The Makovická struna festival has always been greatly mentioned in the national and foreign press. It is positively criticised by significant ethnomusicologists, writers, musicians, diplomats, public and political representatives.

The Makovická struna festival in Bardejov is a real feast of the greatest jewel of the cultural heritage of Rusyns-Ukrainians of Slovakia – a folk song. It is also witnessed by this publication which is published together with a CD and audio cassette containing 31 songs of 24 laureates of the Makovická struna festival which certainly will please all supporters of folk songs of Rusyns-Ukrainians.

BARDEJOV AND THE MAKOVICKÁ STRUNA FESTIVAL BELONG TOGETHER

The town of Bardejov – the centre of the Upper Šariš region – is located in the beautiful scenery of the Low Beskydes Mountains at the Topľa river bank. It was established from a small Slavonic settlement, as referred for the first time in the year 1241, when the Galician duke Danylo Halyckyj stopped by. Bardejov was located on the important trade route leading to Galicia, Poland, and Russia, which contributed to its development and prosperity. Colonists from Silesia settled in the vicinity of the settlement at the end of 13th and the beginning of the 14th century. The king Charles Robert granted them numerous privileges in the year 1320, which speeded up the process of transformation of a privileged settlement to a town.

During the 14th century Bardejov gradually acquired several privileges – the right of fortification and the right to hold 8-day markets (1352), the right to sentence criminals to capital punishment (1365). In the year 1376 the king Ľudovít I. elevated the town to the status of a free royal town. At the beginning of the 15th century the town was granted the right to store goods, which increased its importance in the role of a trading junction. The 15th century was a period of the greatest bloom of Bardejov. The town was a centre of trade and crafts, acquired the monopoly of linen production, owned the saw-mills, mills, brickworks, breweries, salt warehouse, and glassworks.

Bardejov adjoined the medieval domain of Makovica (the 14th to 18th century).

The periods of development and fame were taking turns with difficult periods and wars, which devastated the town. At the beginning and at the end of the 15th century the town was occupied by Polish troops and in the 16th century the town was not spared even from anti-Turkish wars.

Despite these events the development of the town continued. There are many monuments preserved from that period – being silent witnesses of “a golden age” of Bardejov. These are secular and sacral buildings, which even today lend the town its mediaeval character. The most precious one is the monumental St. Egidius Church (at present the Basilica Minor) belonging from the architec-

tural point of view among the most significant national monuments in Slovakia. Its 11 Gothic wing altars with table paintings are unique in Europe.

Furnishing of a church interior reflects the artistic feeling and taste of masters of these times. One may be especially attracted by the oblong square paved by river stones lined on three sides by patrician houses, which have signs of Gothic and Renaissance architecture.

The 16th century represented the development of culture, education, and art. One of the most precious monuments is the town hall built in the years 1505-1511, which has remained preserved in an almost unchanged shape by now. The floor built in the Renaissance style was constructed on the original Gothic foundations. In the period of Reformation the town was a significant centre of culture, education, and art – evidence of this is the first Slovak printed book in the year 1581 – a translation of Luther's catechism, town school of humanities, public parish library and documents on rich cultural life and arranging of the first school stage plays.

The centuries of development and fame were replaced by the centuries of decline, poverty, and stagnation of Bardejov. After the World War II the town started to flourish again.

In the year 1951 Bardejov was declared a town monument preserve and intensive renovation of its historical centre began. In the year 1986 Bardejov was granted the European Gold Medal for the preservation and renovation of the cultural heritage.

The Bardejov square with its numerous preserved historical monuments is the pride not only of the town itself, but also of the whole Slovakia.

In the year 2000 the uniqueness of the historical centre of Bardejov was acknowledged by the Convention on the preservation of world cultural and natural heritage at UNESCO by its being entered in the List of World Cultural and Natural Heritage of the Earth Population as a declaration of appreciation and confirmation of the fact that the historical centre of the town deserves the protection in favour of the whole mankind with the following characteristic: *"Bardejov is a small, but uniquely complete and well-preserved example of fortified medieval town, which is typical for the urbanisation of this region."*

The town is a centre of rich cultural life. From the year 1973 onwards it has hosted the Makovická struna festival – a contest of interpreters of folk songs of Rusyns-Ukrainians of Slovakia, which is held annually before Christmas.

The Makovická struna festival is an unthinkable part of Bardejov cultural and social life and every year is one of the significant December events, which the supporters from surroundings close and far are looking for.

BARDEJOVSKÉ KÚPELE spa

In the north-western part of Slovakia, in the Low Beskydes mountains, between the Čergov and Ondava mountains, in a silent and picturesque milieu of prevailingly coniferous forests, the Bardejov spa is situated, small in area, but rich in history and beauty.

The present health springs were mentioned for the first time in the historical document dated back in the year 1247, however, real development of the spa began at the end of the 18th and in the beginning of the 19th century, when apart from the visitors from the vicinity still more and more visitors, mainly from neighbouring Poland but also from all parts of the Hungarian Empire, were coming to the spa. Very important persons from the then political and social life were among them – Maria Kazimierza, the wife of the Polish King John III. Sobiesky (1681), Emperor Joseph II (1783), Maria Luisa, the wife of the French Emperor Napoleon I (1809), the Russian Tsar Alexander I (1821), and in the year 1895 the Empress Queen Elizabeth was treated here.

The mineral waters with a significant healing power along with favourable climate and natural surrounding of scarce beauty have a beneficial influence mostly on the treatment of diseases of digestive and circulatory system, kidneys and urinary ducts, metabolic disorders and those of respiratory organs, as well as for the recovery after treatment of cancer diseases.

The spa treatment is based on traditional and for centuries tested treatment methods and procedures from time to time completed with up-to-date medical findings. Drinking cures, water and electrical treatment, combination of massages and turf facings with properly dosed exercises and balanced dietary food – these all tuned into one harmonic entity creating ideal conditions for treatment, rehabilitation or regeneration both for national and foreign clientele.

Spa buildings are a symbiosis of Baroque, Classicism, and Secession from the mid- 19th and the beginning of the 20th century, sometimes even from the second half of the 18th century (the spa houses Alžbeta, Astoria, Dukla, the building of headquarters, and numerous cottages spread throughout the territory of the spa) with modern

construction in the style of the 1960s. The furnishing of both accommodation objects (1200 beds, out of which 125 for children) and objects and establishments providing the procedures comply with high European standards.

The Bardejov spa offers apart from the spa treatment also abundant and varied cultural and social life. Concerts, having a long tradition, are held daily in summer in the open area in front of the colonnade (International Music Summer) and during the entire year in the big concert hall of the Astoria Hotel. Exhibitions of pottery, sculptures, photos, pictures, flowers, various seminars, debates, lectures and the like are organised in the spa establishments. In the area of the spa there are open-air museums – the Museum of Folk Architecture of the Šariš region, folklore exhibition of the Šariš Museum, a library, cinema and the like.

Guests who like sporting are cared for, too. The spa offers sporting during the whole year round. In summer one can play tennis, volleyball, basketball, minigolf, lend a bike, swim in a beautiful milieu of the summer swimming pool, which due to its heated water can also be used under less favourable weather conditions. In winter one can use the skiing lift, ski running traces directly in the spa and indoor swimming pool in the spa house. One can make use of relaxation and rehabilitation centre Ozón (fitness, sauna, solarium, massages), of the marked tourist paths (25 km), oxygen route, and horse riding during the whole year.

The extraordinary precious part of the Bardejov spa is the spa park, which has been built for centuries and permanently represented a jewel of the traditionally viewed and modern garden architecture and urbanism. The park lapses freely little by little from three sides to the thoroughly preserved and protected forest park equipped with forest paths, benches, fireplaces, garden houses, and information boards.

In the evening the spa changes into an attractive entertaining centre of social life. Apart from restaurants, coffee places and bars, guests can sit with their friends or dance to the live music in the Patients Club, in the spa hall or in the coffee bar of the Ozon Hotel.

Piesne
Пісні
The songs
Lieder

ЕЙ, ПОПІД МАКОВИЦЮ

Vivace ♩ = 160

Народна пісня

Ка - ды во - да іш - ла, і - ші бу - де
ко - го я лю - би - ла, ші бу - ду лю -

і - ти, Ей, по - під Ма - ко - ви - цю,
би - ти.

ей, тра - віч - ка зе - ле - на, бу - де - ме

ко - си - ти дов' - ед - на, дов' - ед - на.

Кады вода ішла,
Іші буде іти,
Кого я любила,
Ші буду любити.

Приспів: Ей, попід Маковицю,
Ей, травічка зелена,
Будеме косити,
Дов'єдна, дов'єдна.

Нич не мам, нич не мам,
Шытко вода взяла,
Лем мі на бережку
Фраїрка зостала.

Приспів: Ей, поламали ся мі,
Ей, на кабаті фалды,
Зохабив ня фраїр,
Не знам, чі досправды.

СТОЯЛА Я, СТОЯЛА

Vivace ♩ = 176

Народна пісня

Сто - я - ла я, сто - я - ла я на на-шій ка -
приш - ли за мнов, приш - ли за мнов трьо-ми га - ва -

пу - рі, Я ся з ни - ма шум - ні
лі - рі.

з каж - дым при - ві - та - ла, і каж - до - му

і каж - до - му пра - ву руч - ку да - ла.

Стояла я, стояла я
На нашій капурі,
Пришли за мнов, пришли за мнов
Трьоми гавалірі.
Я ся з нима шумні
З каждым привітала
І кождому, і кождому
Праву ручку дала.

Не думайте ані єден,
Жебы-м за вас пішла,
Не про таких гавалірів
Я у мамкы росла.
Ей, мамочко, мамко,
Болить ня голова,
Болить, болить про єдного,
Дайте ня за нього.

Выросла я, як ружічка,
Про того Янічка,
Што мат власы кучеряві
А червені личка.
Ой, мамочко моя,
Болить ня голова,
Болить, болить лем про нього,
Дайте ня за нього.

Співала: Марія Ванчик-Кийовська,
лауреат XIV «Маковицької струни»
у 1986 р.

ЖАЛЬ, ЖАЛЬ

Moderato ♩ = 100

Народна пісня

Жаль, жаль, вель - кый жаль, бо ня мі - лый

ок - ла - мал, він уж за - був то - ты сло - ва,

што мі сю - бо - вал.

Жаль, жаль, велькый жаль,
Бо ня мілый окламал,
Він уж забув тоты слова,
Што мі слюбовал.

Він мі слюбовал,
А я йому вірила,
Тераз уж ша наша любовць
Цілком скінчила.

Піду на поле,
Ей, за зеленым листком,
Ей, гой, може, я ша зыйду
З моім Янічком.

Співала: Анна Порач-Шутяк,
лауреат XV «Маковицької струни»
у 1987 р.

ПРИШЛИ МІ РУСАЛЯ

Moderato ♩ = 100

Народна пісня

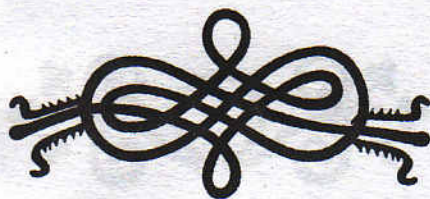
Приш - ли мі Ру - са - ля, я ма - я

не ма - ва, бо - дай вас, па - ріб - ці,

роз - ма - рі - я, ко - ле - ра трі - ма - ва.

Пришли мі Русаля,
Я мая не мава,
Бодай вас, парібці, розмарія,
Колера трімава.

Пришли мі Русаля
А і велікий жаль,
Не мам я фраїра, розмарія,
Хто мі поставить май.

Не мам я фраїра,
Мам я холем брата,
Та він мі поставит, розмарія,
Хоць лем п'ят дівчатам.

Співала: Анна Порач-Шутяк.
лауреат XV «Маковицької струни»
у 1987 р.

ЕЙ, ДОКОЛА, ДОКОЛА

Vivace ♩ = 160

Народна пісня

Ей, до - ко - ла, до - ко - ла а і до ка -

рі - - - - - кы, ей, ска - ре те - бе пан - біг

за мій жаль ве - ли - кий, ска - ре те - бе

пан - - - - - біг, ей, ска - ре те - бе пан біг

за мій жаль ве - ли - кий.

Ей, докола, докола а і до карікы,
Ей, скаре тебе панбіг за мій жаль великый.
Скаре тебе панбіг, ей, скаре тебе панбіг
За мій жаль великый.

Ей, а кумічко, кумо, повічте кумові,
Ей, най шя не лаком'ят на мій кабат новый,
Най шя не лаком'ят, ей, най шя не лаком'ят
На мій кабат новый.

Ей, бо мій кабат новый ружовый штофовый,
Ей, не дам я го, не дам нікому під ноги.
Не дам я го, не дам, ей, не дам я го, не дам
Нікому під ноги.

Співала: Анна Порач-Шутяк.
лауреат XV «Маковицької струни»
у 1987 р.

УЖ СА ВШЫТКЫ ЗВЫДАВАЛИ

Andantino ♩ = 126 *Народна пісня*

Уж ся вшит - кы звы - да - ва - ли,
лем я са - ма зос - та - ла,
те - раз му - шу роз - мыш - ля - ти,
де бы я са вы - да - ла.

Уж са вшиткы звыдавали,
Лем я сама зостала,
Тераз мушу розмышляти,
Де бы я са видала.

Ей, гой, а я са не видам,
Ей, бо вельо братох мам,
Ей, гой та са поженили,
Ей, рылю поділили.

Ей, гой, бо я рылю не мам,
Ей, лем єдно телятко,
Ей, гой, але я са видам,
Ей, бо-м шумне дівчатко.

Співали: Марія Бартко - Марія Каня,
лауреати XVI «Маковицької струни»
у 1988 р.

ВЫДАЛА НЯ МОЯ МАМА

Moderato ♩ = 104 Народна пісня

Вы - да - ла ня мо - я ма - ма за ді - да

ста - ро - го, за ді - да ста - ро - го,

же - бы я го лю - бо - ва - ла, як і мо -

ло - до - го, як і мо - ло - до - го.

The musical score is written on four staves in G major (one sharp) and 2/4 time. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 104 beats. The lyrics are in Ukrainian. The first staff ends with a double bar line. The second staff continues the melody. The third staff begins with a repeat sign. The fourth staff ends with a double bar line and repeat dots.

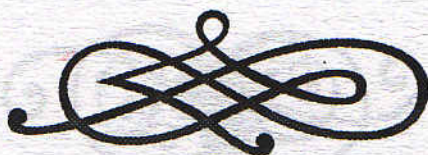
Выдала ня моя мама за діда старого,
За діда старого,
Жебы я го любовала, як і молодого, як і
молодого.

А я діда старенького так любити мушу,
Так любити мушу,
Два камені під голову, з третім го придушу,
З третім го придушу.

Послухай ня, пане Боже, возьми з діда душу,
Возьми з діда душу,
А понесь ей понад горы та й завісь на грушу,
Та й завісь на грушу.

Вітер буде повівати, з душов набивати,
З душов набивати,
Будеш, діду, пам'ятати, як молоду брати,
Як молоду брати.

Співала: Марія Семгриць,
лауреат XVII «Маковицької струни»
у 1989 р.

СПІВАМ СОБІ, СПІВАМ...

Larghetto $\text{♩} = 60$

Народна пісня

Спі - в ам со - бі, спі - в ам _____ ,

с му т - но, не ве - се - ло _____ ,

пла - че мо - є сер - це _____

з жа - лю ве - ли - ко - го _____ .

Співам собі, співам
Смутно, не весело,
Плаче моє серце
З жалю великого.

Тівко мам, тівко мам
Од отця свого,
Же собі заспівам
На заграді його.

Тівко мам, тівко мам
Од своей матері,
Же собі отворю
Нашироко двері.

Співала: Беата Бегені,
лауреат XVII «Маковицької струни»
у 1990 р.

НА ТОБІ, ДУБЕ

Andante ♩. = 63

Народна пісня

На тобі, дубе, ворона криче,
Під дубиною дівчина плаче.
/: Ворону бити та й відганяти,
Дівча любити та й шанувати.:/

В неділю рано волоньки гнала,
Все миленького з собою звала.
/: Волоньки гнала з-під Калинова,
А сама пішла в глибокій далі.:/

Ой там кохались, ой там любились,
Ой там з кохання спати зістали.
/: Молодша сестра тото виділа,
Зараз до батька – правду повіла.:/

– Ой, доню, доню, што з тобов буде?
Твоя сукенька нерівна всюди.
/: – Я її прала і біглювала,
А она мені не сфалдувалась.:/

Співали: Марія Побега - Марія Гаверла,
лауреати ХІХ «Маковицької струни»
у 1991 р.

МЛАДОСТЬ МОЯ, МЛАДОСТЬ

Larghetto $\text{♩} = 63$ Народна пісня

The musical score is written on four staves in 3/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody consists of quarter and half notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes.

Мла - дость мо - я, мла - дость,
де єсь ся по - ді - ла,
чи єсь даг' - де піш - ла, чи єсь даг' -
де піш - ла, чи-сь в ог - ню зго - рі - ла.

Младость моя, младость,
Де єсь ся поділа,
Чи єсь дагде пішла, 2х
Чи-сь в огню згоріла.

Нігде я не пішла,
В огню-м не згоріла,
Лем мі пришли роки, 2х
Та єм постаріла.

Та єм постаріла,
Зубы выпадали,
Жебы стары бабы 2х
Чардаш танцювали.

Співала: Івета Світок-Пірух,
лауреат XX «Маковицької струни»
у 1992 р.

РОДИНОЙКО МОЯ

Parlando

Народна пісня

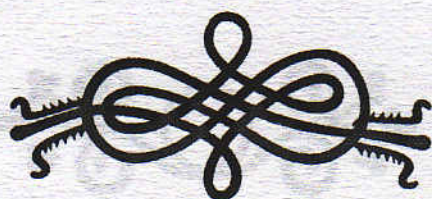
Ро - ди - ной - ко мо - я в куп - ці поз - би - ра - на,

лем я, не - бо - жат - ко, од вас о - дор - ва - на,

лем я, не - бо - жат - ко, од вас о - дор - ва - на.

Родинойко моя в купці позбрана,
Лем я, небожатко, од вас одорвана,
Лем я, небожатко, од вас одорвана.

Од вас одорвана, од чужого краю,
Не можу пояти людьом обычаю,
Не можу пояти людьом обычаю.

Людьом обычаю, а челяді звыку,
Яй Боже, пребоже, як я ту привыкну,
Яй Боже, пребоже, як я ту привыкну.

Привыкну, привыкну, прошу пам'ятайте,
Родинойко моя, лем м'я спомагайте,
Родинойко моя, лем м'я спомагайте.

Співали: Анна Дерев'яник, ст.,
Анна Дерев'яник, мол.,
Марія Каня,
лауреати XX «Маковицької струни»
у 1992 р.

ДОМУ, БАБЫ, ДОМУ КАЖДА

Moderato ♩ = 88

Народна пісня

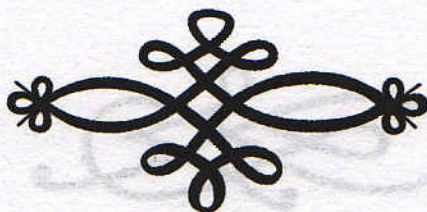

Дому, бабы, дому każда, 2х
Ей, бо пред нами фляшка пазна. 2х

Ці она шы ошаліла, 2х
Ей, же она шы выпразніла. 2х

Треба бы ей наповніти, 2х
Ей, наших гошчів погостіти. 2х

Співали: Анна Дерев'яник, ст.,
Анна Дерев'яник, мол.,
Марія Каня,
лауреати XX «Маковицької струни»
у 1992 р.

ЕЙ, ТАНЦЮВАЛА БЫ Я

Allegretto ♩ = 108

Народна пісня

Ей, тан - цю - ва - ла бы я, ей, бо - са

я, бо - са я, ей, куп мі, ми - лый, чіж - мы,

ей, тво - я я, тво - я я. Ей, куп мі,

ми - лый, чіж - мы, ей, тво - я я, тво - я я.

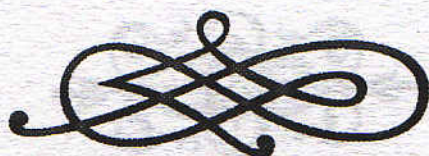

Ей, танцювала бы я,
Ей, боса я, боса я,
Ей, куп мі, милий, чіжмы,
Ей, твоя я, твоя я.
Ей, куп мі, милий, чіжмы,
Ей, твоя я, твоя я.

Ей, а як ты мі, милий,
Ей, чіжмичкы не купиш,
Ей, не будеш ня любил,
Ей, увидиш, увидиш.
Ей, не будеш ня любил,
Ей, увидиш, увидиш.

Ей, кыївськы дівчата
Ей, так красні співають,
Ей, а то орябинськы,
Ей, бо ся добрі мають.
Ей, а то орябинськы,
Ей, бо ся добрі мають.

Співали: Анна Дерев'яник, ст.,
Анна Дерев'яник, мол.,
Марія Каня,
лауреати XX «Маковицької струни»
у 1992 р.

ТОТ КРУЖЛІВСКИЙ ШУМНЫЙ ВАЛАЛ

Moderato ♩ = 88

Народна пісня

Тот круж - лівс - кый шум - ный ва - лал,

ко - ло ньо - го гус - тый ліс. Шит - ко ша

мі ви - дить, шит - ко ша мі наз - дась,

же мій ми - лый прий - де гнесь.

Тот кружлівський шумний валаал,
Коло нього густий ліс.
Шитко шя мі видить, шитко шя мі наздась,
Же мій милий прийде гнесь.

А прийде він, а прийде він
На тым враним конічку.
Лем собі сприпинує, лем собі сприпинує
На лівый бік шабличку.

На конічка выскаковал,
Тяжко собі здыховал.
Аж шя під ним коник, аж шя під ним коник,
Аж шя під ним зреготал.

А як мамка то учула,
Гнедь ку ньому біжала:
Ой, сыну мій, сыну, ой, сыну мій, сыну,
Хто тя дав на ту войну.

Ой, дав мене, ой, дав мене
Бардійовський капітан.
Остро ня пов'язав, остро ня пов'язав,
Іші ку мі варту дав.

Варта, варта вартовала
Од вечера до рана,
А як был білый день, а як был білый день,
Одвели ня до пана.

Отверяйте, пане, врата,
Ведеме вам реґрута,
Реґрута невинного, тяжко раненого,
А і скатованого.

Співала: Марія Побега,
лауреат ХХІ «Маковицької струни»
у 1993 р.

КЕДЬ ЄМ ІШОВ ДО РОБОТЫ

Народна пісня

Allegretto ♩ = 108

Кедь єм і- шов до ро-бо-ты, у ми-лой ся

сві-ти-ло, а-ні ся мі не наз-да-ло,

же ся там да-што ста-ло.

Кедь єм ішов до роботи,
У милой ся світило,
Ані ся мі не наздало,
Же ся там дашто стало.

Принесла мі мамка фрыштик
А і смутну новину,
Же мі мила тяжко хвора:
– Подь, сыночку, додому!

Ані єм їсти не хотів,
Домів єм ся понагляв,
Чорні шаты, што на собах,
На себе єм облікав.

Кедь єм ішов попід облак,
Мила праві конала,
Снубный перстень, што єм їй дав,
В правій ручкі тримала.

– Звоньте, звонь, доокола,
Мила праві сконала,
З розмарії опадав квіт,
Зармучений є мій світ.

Співали: Йосиф Рудий - Василь Дура,
лауреати XXII «Маковицької струни»
у 1994 р.

В ДІВЧИНИ ПІД ВІКОНЦЕМ

Larghetto ♩. = 60

Народна пісня

В дівчини під віконцем розцвіла черешенька,
Дівчино, дівчинонько, чого-сь така смутненька?

На ній вельон біленький, ще й миртом
зелененький,
Того вона смутила, що не той їй миленький.

Їй милий в війську служить, нічого він не знає,
Що його дівчинонька з другим до шлюбу стає.

Іде вона із шлюбу, козака істрічає,
Козака істрічає, праву ручку подає.

Дівчино, дівчинонько, де слово ти поділа?
Як я ішов до війська, то ти в три рази мліла.

Козаче, козаченьку, візьми мене з собою,
Будем з тобою жити, як жиє муж з женою.

Дівчино, дівчинонько, не можна так робити,
Кому ти присягала, з ним мусиш свій вік жити.

Співала: Валентина Гуменик,
лауреат XXIII «Маковицької струни»
у 1995 р.

ЕЙ, НЕ ТАК СА СТАЛО

Larghetto $\text{♩.} = 60$

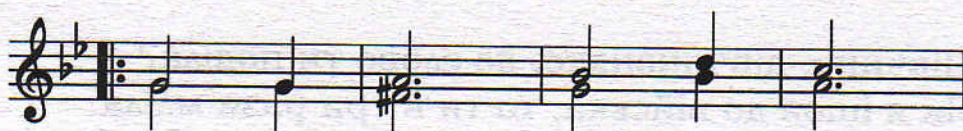
Народна пісня

Ей, не так са ста - ло,

як я роз - ду - му - вал,

бо я ку ос - тат - ку

барз ве - льо шко - ду - вал.

Ей, не так са стало,
Як я роздумувал,
Бо я ку остатку
Барз вельо шкодувал.

Полюбил я дівча,
Аж мі было мило,
Оно поза мене
З другим банду било.

Але она, гунцут,
Тоді не любила,
На других джмуркала,
Мене не виділа.

Очі мала такы,
Як чорні терочки,
Але барз бетярскы,
Як у циганочки.

Як з нима посмотрит
Милосердні на ня,
Каждый бы подумал,
Же са молит за ня.

Співали: Ладислав Штефанишин -
Ян Штефанишин,
лауреати XXIII «Маковицької струни»
у 1995 р.

ЗА ВАЛАЛОМ

Adagio ♩. = 58

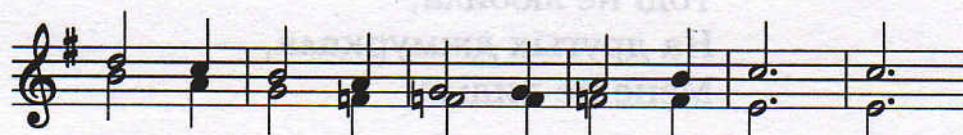
Слова і музика Миколи Петрашовського

За ва - ла - лом лип - ка ші зе - ле - на,

за ва - ла - лом лип - ка ші зе - ле - на,

під ньов сто - їть дів - ка зар - му - че - на,

під ньов сто - їть дів - ка зар - му - че - на.

За валалом липка ші зелена, 2х
Під ньов стоїть дівка зармучена. 2х

Стоїть, стоїть, до неба позерать, 2х
З-поза хмари голуба визерать. 2х

Няньку, няньку, ці мі допоможете, 2х
Ці мі мого голуба найдете? 2х

Піду, дівче, до світа широго, 2х
Там я найду голуба твого. 2х

А кедь голуб ку тобі прилетить, 2х
Тоды мене серденько заболить. 2х

Заболить од щастя великого, 2х
Же ты нашла голуба свого. 2х

Співали: Микола Петрашовський -
Наталія Петрашовська,
лауреати XXIV «Маковицької струни»
у 1996 р.

УЖ НА ТРЕТІЙ РОЧОК

Andantino $\text{♩.} = 63$

Народна пісня

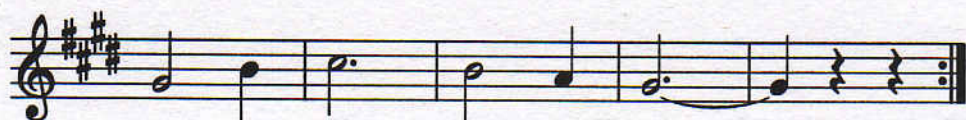
Уж на тре - тій ро - чок _____

я на вой - ні слу - жу _____ ,

мам я до - ма крас - не дів - ча,

вше лем за ним ту - жу _____ .

Уж на третій рочок я на війні служу,
Мам я дома красне дівча, вше лем за ним тужу. 2х

Ты, моя дівчино, мила і кохана,
Пишу я тобі листок звечора до рана. 2х

Жебы-сь мі писала, та мі легше буде,
Ой бо уж моє серце на тя не забуде. 2х

А я тобі пошлю золоту обручку,
А ты мені подаш свою праву ручку. 2х

Співав: Томаш Намешпетра,
 лауреат XXVI «Маковицької струни»
 у 1998 р.

ПОМАГАЙ, БОЖЕ

Adagio ♩ = 58

Слова і мелодія Ладислава Маука

По - ма - гай, Бо - же, де ста - рі мам - ки

бы - ва - ю _____, кед род - ні ді - ти

се пос - та - ра - ти не зна - ю _____,

же - бы се і - щі теп - ло - го лі - та

до - жи - ли _____, сту - де - ні ру - ки

теп - лым со - неч - ком о - грі - ли _____.

Помагай, Боже, де старі мамки бываю,
Кед родні діти се постарати не знаю,
Жебы се іщі теплого літа дожили,
Студені руки теплым сонечком огріли.

Діточки мали та виховали до світа,
Ніт пре них дари, хоц би пожили сто літа.
Зболені серця лікы гоїти не знаю,
А родні діти про мамку часу не маю.

Требало бы се до своєї мамки выбрати,
Жебы лем стигла студеной воды подати.
Я тобі, мамко, за шитку любов дякую,
А живу поміч на старі рокы сябую.

Діти се з дому по цілім світі розышли,
Не маю мамку і по рокові на мыслі.
Кебы ю они холем кушцінько любили,
Та бы од жалю ночами цесту бродили.

Співала: Наталія Пуклуш,
 лауреат XXV «Маковицької струни»
 у 1997 р.

ГОЛУБОНЬКЫ НА НЕБІ ЛІТАЮТЬ

Larghetto $\text{♩} = 60$

Слова і мелодія Ладислава Маука

Го - лу - бонь - кы на не - бі лі - та - ють ,

гні - ва - ти - ся на се - бе не зна - ють ,

жи - ють со - бі, шум - ні спа ро - ва - ні ,

гор - ко - та - ють, бо суть за - ко - ха - ні .

Allegro assai $\text{♩} = 144$

Го - лу - бонь - кы мо - ї, гла - голь - те мі ду - шу,

бо ня мо - є сер - день - ко, по - бо - лю - є

ку - щень - ко, чом так тер - пі - ти му - шу.

А)

Голубонькы на небі літають,
Гніватися на себе не знають,
Жиють собі, шумні спаровані,
Горкотають, бо суть закохані.

Посідали на мої рученькы,
Хотіли бы утулок маленький,
Найдьте собі утулочок самі,
Выстелю го златыми перками.

Кебы-м могла голубинов быти,
Вчила́ бы-м ся солоденько жити.
Дай мі, Боже, такого милого,
Што прилине до серця мого.

Б)

Голубонькы мої, глагольте мі душу,
Бо ня моє серденько поболює кущенько,
Чом так терпіти мушу.

Не дам свій віночок з головы хоць-кому,
Радшей буду при мамі, з вами голубоньками,
Не одыйду вам з дому.

Ідьте, голубонькы, над поле зелене,
Поглядайте Янічка, шварного соколичка,
Най прилетить по мене.

Співали: Іванна Ванько - Еріка Мацко,
лауреати XXV «Маковицької струни»
у 1997 р.

ЗАКВІТЛА ЧЕРЕШНЯ

Vivace ♩ = 168

Слова і мелодія Анни Кийовської

Зак - віт - ла че - реш - ня са - мым бі - лым
зо - ха - бил ня фра - їр, те - пер хо - дит

кві - том, З ве - че - ра до ра - на
з ін - шов.

че - ка - ла'м бе - тя - ра, ой, ма - моч - ко,

зроб - те даш - то, бо на сер - ці тяж - ко.

Заквітла черешня самым білым квітом,
Зохабил ня фраїр, тепер ходит з іншов.

З вечера до рана чекала-м бетяра,
Ой, мамочко, зробіте дашто,
Бо на серці тяжко.

А Боже мій, Боже, з неба високого,
Кед єсь мі дал серце, дай мі і милого.
З вечера до рана...

Ой, мамочко, не мам я покоя,
Ходять за мнов хлопці, як тота повоя.

З вечера до рана я ся любовала,
Ой, мамочко, уж ем собі милого выбрала.

Співали: Анна Кийовська - Марія Ванчик,
лауреати XXVI «Маковицької струни»
у 1998 р.

НЯНЬКУ НАШ ДОРОГЫЙ

Lento ♩. = 50

Слова і мелодія Ладислава Маука

Нянь - ку наш до - ро - гый, нянь - ку ми - лый,

уж сте нам ку - щень - ко пос - та - рі - ли,

ра - ду - е ся з те - бе на - ша ма - ти,

же ви - дить го - луб - ка ко - ло ха - ти.

Няньку наш дорогий, няньку мильй,
Уж сте нам кущенько постаріли,
Радус ся з тебе наша мати,
Же видить голубка коло хати.

Сніжочок ті напав і на власы,
Жебы не убыло з твоей красы,
Бы тя наша мамка рада мала,
З твоей притомности преквітала.

Яка то чудесна в небі сила,
Же нашого нянька хоронила.
Все зьме го любили і будеме,
А прийти ку ньому час найдеме.

Рученькы ся твої натрапили,
Жебы коруночку заробили,
Мамка за них туюлько накупила,
Жебы нас облекла, насытила.

Шо зьме ся на тебе начекали,
З єдного цукрика радовали.
Ты собі сановав і дробности,
Нігда ся не наїв до сытости.

Співали: Василь Гаркот - Ян Параска,
лауреати XXVII «Маковицької струни»
у 1999 р.

МАМКО МОЯ, МАМКО ЛЮБА

Andante $\text{♩} = 56$

Слова і мелодія Маріанни Железної

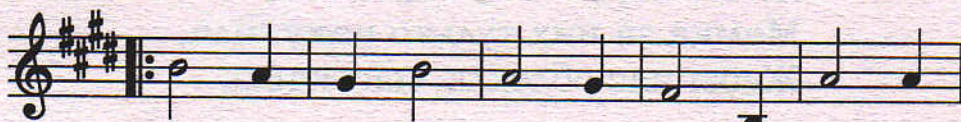
Мам - ко мо - я, мам - ко лю - ба, уж при -

шол тот час _____, та я му - шу

про Я - ніч - ка зо - ха - би - ти вас _____,

будь - те здра - ва і щас - ли - ва, мо - я

ро - ди - на _____, не плач - те ви, мам - ко

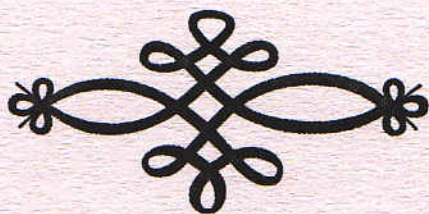
мо - я, шак я не - вин - на _____.

Мамко моя, мамко люба, уж пришов тото час,
Та я мушу про Янічка зохабити вас,
Будьте здрава і щаслива, моя родина,
Не плачте вы, мамко моя, шак я невинна.

Мамко моя, мамко люба, што-м поробила,
Надовго вас самучічку я зохабила,
Не думайте, же сі на вас не заспоминам,
Каждый вечур молитвочку за вас одрікам.

Ніт такого, ніт куточка про ня милшого,
Як тота наша хыжочка села рідного.
Ой, хыжочко, мамко моя, молодости час,
Не забуду в житті своїм нігда я на вас.

Співала: Маріанна Железна,
лауреат XXVII «Маковицької струни»
у 1999 р.

ЧОМ ТО МОЄ СЕРЦЕ

Andante ♩ = 56

Народна пісня

Чом то мо - є сер - це час - то

жа - лі - є _____, чи то, мо - же,

за то, же не лю - бу - є _____.

Лю - бу - є, лю - бу - є, а - ле

не то - го _____, мо - їо - му сер - день -

ку у - лю - бле - но - го _____.

Чом то моє серце часто жаліє,
Чи то, може, за то, же не люблює.
Любує, люблює, але не того,
Мойому серденьку улюбленого.

Любила-м душею хлопця єдного,
Бранили ми його, хцели іншого,
Чи то така доля, што ю Бог дає,
Же дівоча краса щастя не має.

Вина твоя, мамко, вина не мала,
Не я, але ти мі 'го вибрала,
Ліпше было тобі не вибрати,
Як у молодости мі шя трапити.

Нашла-м собі теперь хлопця такого,
Што моє серце липне до нього,
Не браньте мі, мамко, його любити,
Бо я лем з ним хочу свій вік прожити.

Співала: Моніка Сорока,
лауреат XXVIII «Маковицької струни»
у 2000 р.

ХОДИВ ДО НАС, ХОДИВ

Allegretto ♩ = 108

Народна пісня

Хо-див до нас, хо-див, од я-рі до я-рі,
ніг-да нам не по-вів: о-ста-вай-те здра-ві.

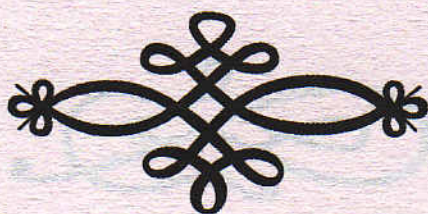
Ей, по-тор-га-ли ша-мі, ей, на фар-туш-

ку трач-кы, же я ша не вы-дам,

лем то-ты бо-гач-кы.

Ходив до нас, ходив, од ярі до ярі,
Нігда нам не повів – оставайте здорові.

Приспів:

Ей, поторгали ша мі, ей, на фартушку трачки,
Же я ша не видам, лем тоты богачкы.

Аж втеды нам повів оставайте здорові,
Як на його бочку ванцушкы черкали.
Ей, поторгали...

Горі севом ішов, а до нас не пришов,
Іщі нашу хыжу здалека обышов.
Ей, поторгали...

Але я ша видам, хоц ня огваряют,
Най мі стары бабы рочки не читают.
Ей, поторгали...

Тераз лем ша тоты дівкы выдавають,
Што з ними віцове тишіці давають.
Ей, поторгали...

Співали: Марта Гловня - Анна Рот,
лауреати XXVIII «Маковицької струни»
у 2000 р.

БОДАЙ ТЯ ПОТЕРЛО

Allegro ♩ = 132

Народна пісня

Бо - дай тя по - тер - ло на ма - ко - вой

зер - но, же я тя тот ро - чок, же я тя тот ро - чок

лю - би - ла за - дарь - мо.

Бодай тя потерло
На маковій зерно,
/:Же я тя тот рочок;/
Любила задарьмо.

Ой, няньку муй, няньку,
Великий богачу,
/:Не дай ня за біду:/,
Бо я тя проплачу.

Не так тя проплачу,
Але тя пролаву,
/:Кедь ня даш за біду:/,
За біду хмураву.

Дали сьте ня, дали,
За ліс, за мураву,
/:За ліс, за мураву:/
За біду хмураву.

Жаль маву, жаль маву,
Доста было на два,
/:А я го, Боже муй:/
Переношу сама.

Вдарла ґута, вдарла,
З бучка до явора,
/:Воліла вдарити:/
До мого фраїра.

Співала: Марія Чокина
лауреат ХХІХ «Маковицької струни»
у 2001 р.

ПІДУ Я ГОРАМИ

Sostenuto ♩ = 76

Народна пісня

Піду я горами, гей, піду долинами,
Буду мальовала, гей, личка з ягодами.
Буду мальовала, гей, буду мальовала,
Буду мальовала, гей, личка з ягодами.

Личка з ягодами, гей, очка з чорницями,
Жебы ся чорніли, гей, меджі парібками.
Жебы ся чорніли, гей, жебы ся чорніли,
Жебы ся чорніли, гей, меджі парібками.

Така я дівочка, гей, як ружа в погару,
Зато ня кыївськы, гей, бабы огваряют.
Зато ня кыївськы, гей, зато ня кийвсбкы,
Зато ня кыївськы, гей, бабы огваряют.

Співали: Анна Порач, ст. - Анна Порач, мол.,
лауреати ХХІХ «Маковицької струни»
у 2001 р.

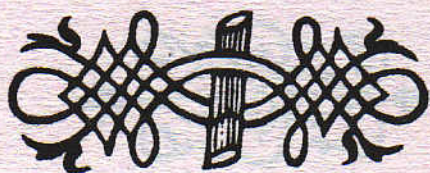
ПОНИЖЕ КЫЙОВА

Moderato ♩ = 88 Народна пісня

По - ни - же Кы - йо - ва три яр - ки

ся схо - дят, кы - ївсь - кы па - рїб - ці

як ко - гу - ты хо - дят.

Пониже Кыйова
Три яркы ся сходят,
Кыйвськы парібці,
Як когуты ходят.

А кебы ходили,
Та най бы ходили,
Жебы нам, дівчатам,
Ганьбу не робили.

Пониже Кыйова
Сама свербогуза,
Кыйвськы дівчата
Червены як ружа.

Пониже Кыйова
Фалаток дріціка,
Ходзь-який смаркатый
Кличе до куціка.

Співали: Анна Порач, ст. - Анна Порач, мол.,
лауреати ХХІХ «Маковицької струни»
у 2001 р.

ШПІВАЛИ КОГУТЫ

Allegretto ♩ = 108

Народна пісня

Шпівали когуты,
Як тоты орґаны,
Кед од мене ішов
Шугай мальований.

Шугай мальований
На обидва страны,
Хто же го мальовав,
Фарбы не сановав.

Маляре, маляре,
Фарбы не жалуйте,
На букове древо,
Янічкове мено.

Маляре, маляре,
Малюйте мі воду,
Бо я шя выдавам
Аж жо Бівограду.

Співали: Анна Порач, ст. - Анна Порач, мол.,
лауреати ХХІХ «Маковицької струни»
у 2001 р.

ІДУ Я З РОБОТЫ

Parlando

Народна пісня

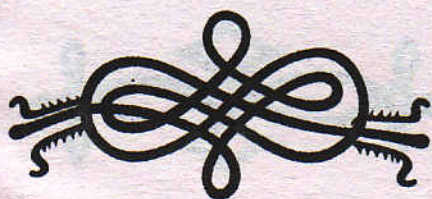
І - ду я з ро - бо - ты, і - ду вы - ро -

бе - на, рих - туй - те, ма - міч - ко,

па - хар на ко - лі - на.

Іду я з роботи, іду виробена,
Рихтуйте, мамічко, пахар на коліна.

Пахар на коліна, половічку хліба,
Як ви добрі знате, же виробена.

Співам собі, співам зо жалю, з болести,
Люди собі мышлят, же то з веселости.

Жаль мі є, жаль мі є, але са стримію,
Бы шугай не гварив, же за ним банію.

Співали: Марія Котрадї,
Анна Копкаш,
Катарина Ёлоджак,
лауреати ХХІХ «Маковицької струни»
у 2001 р.

ЧОМ СТЕ МНЯ, МАМІЧКО

Vivace ♩ = 168

Народна пісня

Чом сте мня, ма - міч - ко, чом сте мня не

би - ли, кед сте мня пер - ший раз

з фра - ї - ром ви - ді - ли.

Чои сте мня, мамічко, чом сте мня не били,
Кед сте мня першы́й раз з фраіром виді́ли.

Та я тя не била, бо-м са радовала,
Бо то жадна дівка фраіра не мава.

Леті́ли гусочкы́ низько́ понад стрі́хы,
Не є́ден паробок робит з мене́ шмі́хы.

Не зато́ він робит, же-м не шумна́ дівка,
Але зато́ робит, же-м му не фраі́рка.

Співали: Марія Котраді,
 Анна Копкаш,
 Катарина Ёлоджак,
 лауреати XXIX «Маковицької струни»
 у 2001 р.

Fotografie
Фотографії
Photographs
Fotografien

2

3

4

5

8

6

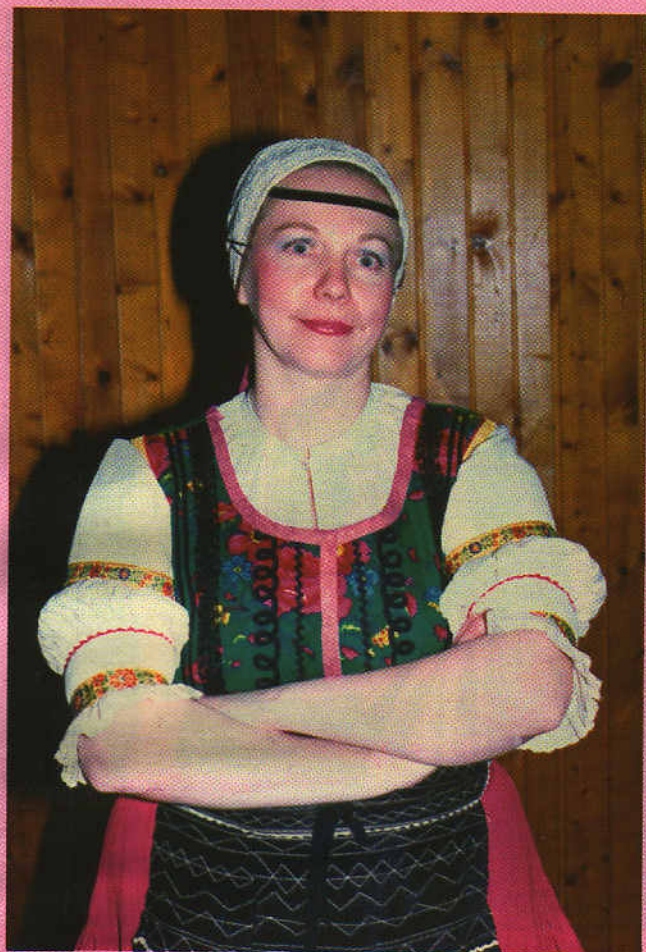

7

9

10

12

11

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

25

24

26

27

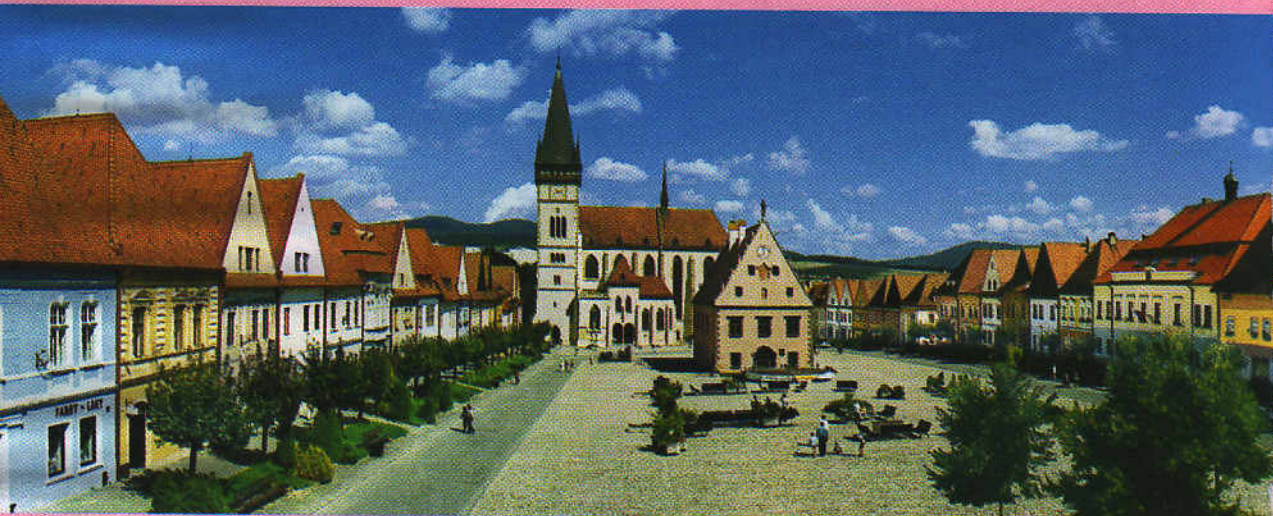

28

29

Bardejov

Zborovský
hrad
(Makovica)

Bardejovské Kúpele

МАКОВИЦКА СТРУНА

Spevy môjho kraja

Vydalo

vydavateľstvo NITECH s.r.o., Požiarnická 17, Prešov

Zodpovedný redaktor Miroslav Iljuk

Grafická úprava: Ladislav Cuper, NITECH s.r.o.

Foto: Ladislav Cuper, archív ZRUSR

Tlač Grafotlač, Prešov

МАКОВИЦКА СТРУНА

Співи мого краю

Видало

видавництво «NITECH s.r.o.», вул. Пожарницька, 17,
Пряшів

Відповідальний редактор Мирослав Ілюк

Графічне оформлення: Ладіслав Цупер, NITECH s.r.o.

Фото: Ладіслав Цупер, архів СРУСР

Друк «Grafotlač», Пряшів

ISBN 80-968875-0-5

ISBN 80-968875-0-5

9 788096 887507

Zborník piesní laureátov prehliadky MAKOVICKÁ STRUNA
Збірник пісень лауреатів огляду МАКОВИЦЬКА СТРУНА

30

